

Den finska melodifestivalen översätts till både finskt och finlandssvenskt teckenspråk

8 februari 2024

Foto: Privat

Ifjol tolkades den direktsända finalen av finska melodifestivalen, UMK, av Miguel Peltomaa på finskt teckenspråk för första gången någonsin. Miguels insats prisades och uppmärksammades i finsk media. Årets UMK, kommer den 10 februari att översättas både till finskt och finlandssvenskt teckenspråk samtidigt. Det är tre personer som står för översättningarna av programledningen och gestaltningarna; den prisade artisten Miguel Peltomaa, Silva Belghiti samt finlandssvenske Robin Hänninen.

Miguel är en döv teckenspråksartist som nyligen mottagit ett pris vid en ceremoni i Finland den 26 januari. Priset är uppkallat efter professor Kari Sajavaari och det priset fick Miguel för att han synliggjort teckenspråket i Finland via media. I Miguels tacktal berättade han om teckenspråkets resa från marginalisering till en framstående plats inom den finska mediebranschen. Han betonade vikten av att ge teckenspråkiga skådespelare och artister det utrymme de förtjänar och hur detta erkännande kommer att stärka hans fortsatta arbete för att öka synligheten för teckenspråk.

Vid årets gyllene Venla gala blev Miguel dessutom nominerad till priset "årets artist". Galan är en årlig TV-branschtävling som etablerades år 2010 och arrangeras av den finska Television Academy. Nomineringen fick Miguel tack vare sin stora framgång i förra årets tolkning av UMK.

Förutom nomineringen fick Miguel presentera nomineringarna och vinnaren till ett annat pris vid gyllene Venla galan på finskt teckenspråk. Såvitt Miguel vet var det första gången det gjordes i finsk nationell TV. Miguel berättade för Teckenrapport att han naturligtvis ser det som en stor ära. Han ser det också som ett bra exempel på att den finska mediebranschen tar ett steg i rätt riktning när det gäller teckenspråk och dess användning i nationell TV.

Specialdräkt för döva fotbollssupportrar i Belgien

8 februari 2024

Foto: VGT Nieuws

Den 20 januari var det en speciell fotbollsmatch mellan Club Brugge och Westerlo i Belgien, där ett pilotprojekt lanserades speciellt för sex döva supportrar. Supportrarna var utrustade med en dräkt med 22 sensorer, placerade på axlar, framsida, baksida, handleder och vrister. Målet var att fånga ljud och omvandla dem till vibrationer. På så sätt kunde supportrarna uppleva atmosfären på stadion utan att behöva höra ljudet.

När bollen sparkades in i nätet kände supportrarna vibrationer i vristerna; under applåder vibrerade handlederna. När ett mål gjordes vibrerade hela kroppen. En känsla som var avsedd att förstärka stundens glädje. Sensorerna vibrerade inte bara av det som skedde på fotbollsplanen. Vid specifika ögonblick registrerades till och med hjärtslagen från Club Brugges lagledare. Hjärtslagen förmedlades i subtila vibrationer.

Projektet skapades tack vare samarbetet mellan fyra partners: Citymesh, som är ansvariga för 5G-anlutningen och översätter alla ljud på fältet till vibrationer; Not Impossible Labs, som utvecklat sensordräkten; Club Brugge, fotbollsklubben och Deaf Club Brugge-fans samt Club Brugges döva supporterklubb.

Dräkterna är inte bara avsedda för fotbollsmatcher, utan har det bredare målet att erbjuda döva en ny upplevelse. Det är den första i sitt slag inom fotbollen, eftersom sådana tekniker tidigare främst använts vid musikfestivaler och kulturevenemang. Reaktionen var blandade bland supportrarna som använde dräkten. Vissa tyckte att det blev mindre roligt, medan andra såg det som en

positiv upplevelse.

Den efterföljande diskussionen fokuserade på om supportrarna ville få vibrationer från ljudet på fotbollsplanen eller från ljudet på läktaren. Citymesh hoppas på sikt kunna utveckla en färdig produkt som kan användas i fler sammanhang. Att samla in feedback är avgörande för att ytterligare förbättra dräkten och i slutändan göra den tillgänglig för festivaler, sportevenemang och andra aktiviteter som unikt kan involvera döva.

Sam Verstraete, VGT nieuws

Översatt av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Genterapi ger 11-årig pojke hörseln tillbaka

8 februari 2024

Foto: Adobe stock

Vid barnsjukhuset Philadelphia, USA, har kinesiska forskare genomfört genterapi på sex barn, för att ge dem hörseln tillbaka. Den första att behandlas var en 11-årig pojke från Marocko, Aissam Dam, som har en medfödd dövhet orsakad av en genmutation. Genterapin, som innebär att den muterade genen som påverkar hörseln ersätts. Behandlingen visade positiva resultat hos fem av de sex barnen och resultaten publicerades nyligen i den vetenskapliga tidskriften The Lancet.

Aissam Dam, som föddes med en defekt i OTOF-genen, har varit döv fram tills behandlingen. Genterapin använde ett ofarligt virus för att introducera den fungerande genen i innerörat, vilket resulterade i en förbättrad hörsel hos barnen. Resultaten visade att barnens hörsel förbättrades 26 veckor efter behandlingen.

Det finns drygt 150 gener som orsakar hörselproblem vid födseln, och det här är

bara den första som vi har lyckats behandla, säger forskaren John Germiller till tidningen The New York Times. Det är alltså enbart den genen som de kan behandla nu. Totalt beror omkring två till åtta procent av all medfödd dövhet och hörselnedsättning på just den här mutationen.

Utifrån resultaten och att inga allvarliga långsiktiga biverkningar upptäckts planerar forskarna nu att testa på fler och yngre barn. Om resultaten blir bra kan det leda till ytterligare studier för andra former av medfödd dövhet. John säger att det enbart är OTOF-genen de kan behandla nu, ingen annan. Förhoppningen är att inom fem-tio år kunna behandla fler gener.

I och med den medicinska framgången lyfter kritiker fram etiska och kulturella frågor kring att "bota" dövhet samt kring den begränsade målgruppen för behandlingen. Dessutom kan uttryck som "att ge hörseln tillbaka" vara vilseledande då det inte nämns någonstans att barnen är fullt hörande.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Sannings- och försoningsprocess för döva och teckenspråkiga i Finland inledd

8 februari 2024

Foto: Adobe stock

Regeringen i Finland har beslutat att påbörja en statlig sannings- och försoningsprocess i samarbete med dövrörelsen. Sedan slutet av 2023 har justitieministeriet arbetat med beredningen av processen i nära samarbete med dövrörelsen. Processen är baserad på ett förslag från en arbetsgrupp vid statsrådets kansli.

Arbetsgruppen hade förslag på målsättningar för sannings- och

försoningsprocessen som inkluderar identifiering och dokumentation av historiska oförrätter, förslag till åtgärder för att avskaffa diskriminerande strukturer, ökad medvetenhet om teckenspråkig kultur, och skapandet av en grund för försoning mellan dövsamhället och staten. Sommaren 2023 avslutade arbetsgruppen sitt arbete och sannings- och försoningsprocessen tog vid i slutet av året av justitieministeriet. I januari arrangerade justitieministeriet en runda bordssamtal om dövas situation tillsammans med representanter från döva och teckenspråkiga samhället. Där presenterades bland annat ett sammandrag av arbetsgruppens förslag.

Sannings- och försoningsprocessen representerar ett viktigt steg mot försoning och förändring och är en gemensam ansträngning mellan den finska staten och det döva och teckenspråkiga samhället. Arbetet bygger på rapporten "Tecknade minnen," som belyser de orättvisor och erfarenheter som döva och teckenspråkiga upplevt från 1900-talet till nutid.

Den 11 februari publicerar SVT ett program som handlar om döva som tvångssteriliserades efter beslut från både svenska och finska staten. Programmet heter De tysta övergreppen och sänds på SVT Play.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Världens första VM för döva i baseboll

8 februari 2024

Foto: Adobe stock

Det allra första VM:et för döva i baseboll arrangeras i Taipei i Taiwan den 25-28 februari. Till mästerskapen är lag från fyra länder anmälda. Dessa fyra länder är Japan, Taiwan, Sydkorea och Mexiko.

En av spelarna i det japanska laget är 32-åriga Keisuke Owari. Keisuke uttryckte

sina känslor och sa till en japansk nyhetskanal att han känner oro över att spela utan hörapparat, men eftersom det kan vara en möjlighet att sprida medvetenhet om dövbaseboll kommer han att göra sitt bästa för att bli världsmästare.

Som svar på detta skickade borgmästaren Sakurada sina uppmuntrande ord och sa: "Eftersom du har målet att bli världens bästa, vänligen spela fullt ut."

Keisuke berättade också att det finns människor i länder som inte har tillgång till hörapparater, så han ser fram emot att spela baseboll på samma jämlika villkor som dem.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

UR Teckenspråks animerade matteserie är nominerad i internationell festival

8 februari 2024

Foto: UR

Utbildningsradion (UR):s animerade teckenspråkiga serie "Matteväktarna" har blivit nominerad i Prix Jeunesse 2024, i kategorin Up to 6 years fictions. De är också speciellt utvalt för nominering till UNICEF Special Prize 2024. Serien, som använder svenskt teckenspråk, är animerad och riktar sig till elever i årskurs F-4. Syftet med serien är att utveckla elevernas förmåga att använda och beskriva matematiska begrepp och att öka förståelsen för samband mellan begreppen. Matteväktarna är den första animerade serien som har teckenspråk som huvudspråk i svensk television.

Gustav Rangsjö, UR:s exekutiva producent, berättade till Teckenrapport att UR är glada och stolta över nomineringarna. Det är som att det är som ett kvitto på att

de håller hög kvalitet men kanske det roligaste och otroligt viktigt är att svenskt teckenspråk uppmärksammas på det här sättet, säger han.

Gabriella Della Morte Pålstam, gruppchef på projektområde Minoritetsspråk och Tillgänglighet, avslöjar framtidsplaner för serien: "Kombinationen av animerat och svenskt teckenspråk med matematik som ämne har gjort succé hos vår målgrupp. Nu ska vi dubba Matteväktarna till andra minoritetsspråk, så fler barn kan ta del av denna underbara serie!"

Prix Jeunesse är världens äldsta festival för barn- och ungdomstelevision. Vartannat år prisas de bästa inom barn-TV. TV-kanaler och produktionsbolag skickar in sina bidrag till tävlingen. Under festivalveckan samlas över 500 experter inom barnmedia från hela världen. Nio internationella jurymedlemmar har inför årets festival granskat 406 program från 52 länder och valt ut 84 program. Dessa nominerade program kommer att tävla om de prestigefyllda priserna i München, 24-29 maj 2024.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Första inofficiella padel SM i singelspel genomförd

8 februari 2024

Foto: Vänersborgs Teckenspråksförening

Vänersborgs Teckenspråksförening, VTF, anordnade i helgen en Padel Open tävling i singelspel för döva. Tävlingen var det första SM:et i singelspel, vilket innebär att det blev ett inofficiellt SM.

Turneringen arrangerades under ledning av Sebastian Capdevila och Joakim Waern med flera funktionärer på Racketcenter i Vänersborg.

Enligt rapporter från VTF:s Facebooksida innehöll slutspelet flera jämna matcher. I

klassen A-herrar vann Peter "Pepe" Bergkrantz, IK Hephata, efter en spännande final mot Budo Jusic, SK Lundia, vars tredje set avgjordes med 11-9 till Pepe. I klassen A-damer vann Sofia Nordin, IF Nerike, efter en jämn match mot Josephine Willing även hon från IF Nerike. Sofia och Josephine berättade på sociala medier att deras match var tuff och att vem som helst kunde ha vunnit. Sofia vann tillslut guld efter tiebreak vid sista set.

Nästa padeltävling blir mixed Padel SM i Örebro av arrangörerna IF Nerike den 22-23 april på Padel First i Örebro. Förhoppningen är att fler tävlingar i singelspel på SM nivå arrangeras framöver, så att det blir officiella SM tävlingar.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Brittiskt teckenspråk ses i bioaktuella Stockholm Bloodbath

8 februari 2024

Foto: Scanbox

Den svenska skådespelerskan Alba August, känd för sina roller i "Unga Astrid" och "Knutby," tar sig an en ny utmaning i den bioaktuella filmen "Stockholm Bloodbath." I filmen spelar Alba en actionhjältinna vid namn Freja som är stum och därför använder brittiskt teckenspråk.

I filmen ges kvinnor en framträdande plats och det tycker Alba är bra. Det är ett steg mot mer representationer av kvinnor i historiska sammanhang. Filmen är på engelska, vilket för några av skådespelarna varit en utmaning. Alba har haft en annan utmaning då hon fått lära sig brittiskt teckenspråk. På 1500-talet när Stockholms blodbad utspelade sig, var det brittiska teckenspråket inte utvecklat på det sätt som Alba använder det. Men Alba valde ändå att använda teckenspråket som ett verktyg för att skapa en autentisk karaktär. Hon övade på kvällarna och fick hjälp av en teckenspråkscoach.

Genom att visa teckenspråk i filmen får karaktären Freja en djupare dimension. Dessutom bidrar också teckenspråket till en mångfald och representation i filmbranschen. För Alba har inspelningen av filmen blivit en möjlighet att utforska och lyfta fram teckenspråkets visuella och kulturella element i ett historiskt sammanhang.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Svenska kyrkans nationella bildtelefonjour för döva tar paus

8 februari 2024

Foto: Svenska kyrkan

På sin Facebooksida meddelar nu Svenska kyrkans teckenspråkiga arbete att deras bildtelefonjour har pausats och ska utvärderas.

Svenska kyrkan har haft en nationell bildtelefonjour på teckenspråk för att erbjuda stöd och samtal till personer i hela landet. Den teckenspråkiga bildtelefonjouren har varit aktiv i tre år och har gett möjlighet till direkta samtal med präster och diakoner för vägledning i tro eller för att få stöd.

Den senaste tiden har bildtelefonjouren varit öppen tre dagar i veckan och har då bemannats av teckenspråkiga präster och diakoner med tystnadsplikt. Det har varit öppet för vem som helst att ringa, oavsett livsåskådning eller trosuppfattning. Alla har erbjudits direkt samtal på teckenspråk, utan behov av tolk.

Information om när jouren återupptas kommer att delges via sociala medier och i Svenska kyrkans teckenspråkiga arbetes tidning "Händer i kyrkan".

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Digitalt möte mellan ukrainska och palestinska dövförbund

8 februari 2024

Foto: WFD

Dövas Världsförbund, WFD har ett ansvar att underlätta dialog och erfarenhetsutbyte mellan dövförbund i olika delar av världen. Den 29 januari arrangerade WFD ett digitalt möte via Zoom där de ukrainska och palestinska dövförbunden deltog. Mötets huvudsyfte var att skapa en plattform för dövförbunden, som båda har pågående krig och kris, att dela med sig av sina erfarenheter och reflektioner.

I det digitala mötet berättade Irina Chepchina, ordförande för det ukrainska dövförbundet UTOG, att trots kriget så har det kommit fram positiva erfarenheter och framsteg. UTOG rapporterade att de har lyckats etablera ett samarbete med både statliga och lokala myndigheter för att säkerställa skyddet och välbefinnandet för döva personer.

UTOG har en slogan som de använder; "Inte en dag utan information" vilket innebär att UTOG ska se till att döva får kontinuerlig information. UTOG meddelar på sin officiella Facebooksida att ukrainska döva dygnet runt har tillgång till teckenspråkstolkning på UTOG:s hemsida, vilket möjliggör deras deltagande i samhällsfrågor och händelser.

Situationen i de palestinska områdena är däremot mindre positiv, enligt Mohammad Nazzal, ordförande för det palestinska dövförbundet i Ramallah. Palestinier med hörselnedsättning står inför utmaningar som bristande statligt stöd, ovilliga teckenspråkstolkare på grund av rädsla för egen säkerhet, dålig eller obefintlig internetanslutning samt otillgänglig matdistribution.

WFD uppmanar till stöd för deras arbete genom donationer via en länk på WFD:s Facebooksida. Genom detta engagemang strävar WFD efter att skapa trygghet och säkerställa rättigheterna för över 70 miljoner döva människor över hela världen.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com